

**UCHWAŁA NR        /        /2021  
RADY POWIATU KŁOBUCKIEGO**

z dnia ..... 2021 r.

**w sprawie przyjęcia "Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno - Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024".**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 920) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.)

uchwala się co następuje:

**§ 1.**

Przyjmuje się "Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno - Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2024" o treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

**§ 2.**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kłobuckiego.

**§ 3.**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY  
  
Dariusz Długosz  
04/06/2022

## Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla sprawców Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 .

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto zaleceniem po przeprowadzeniu przez Wydział Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie funkcjonowania powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, było opracowanie i realizacja tego typu programu.

Dyrektor Powiatowego  
Centrum Pomocy Rodzinie  
*Tomasz Sobis*  
Tomasz Sobis

Załącznik do uchwały Nr        /        /2021  
Rady Powiatu Kłobuckiego  
z dnia ..... 2021 r.



**Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-  
Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie  
na lata 2021-2024.**

## Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Podstawa prawna i programowa.....	3
3. Cel programu .....	4
4. Partnerzy programu .....	5
5. Adresaci programu.....	5
6. Nabór do programu .....	6
7. Organizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie .....	7
8. Finansowanie programu .....	9
9. Ewaluacja i monitoring programu .....	9

## **1. Wstęp.**

Przemoc jest to umyślne działanie naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Może dotyczyć ludzi niezależnie od wieku, wykształcenia, pochodzenia lub stanu materialnego. Może występować w najbliższym środowisku osoby i wtedy jest to przemoc w rodzinie.

W obecnym systemie prawnym przewidziane są różne sankcje karno – administracyjne polegające na ukaraniu sprawcy przemocy i odizolowaniu ich od osób pokrzywdzonych oraz działania zmierzające do zmiany postawy i redukcji nieprawidłowych zachowań. Do tych działań należą oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie zmierzające do rozpoznania i zmiany systemu przekonań i postaw osobistych oraz zmian behawioralno – poznawczych. Oddziaływania te stanowią element całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i są uzupełnieniem różnych form interwencji prawnych i administracyjnych stosowanych wobec sprawców. Realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie jest zadaniem zleconym samorządowi powiatowemu.

## **2. Podstawa prawna i programowa.**

Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym.

Program opiera się na następujących aktach prawnych:

- 1) Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 2) Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne,
- 3) Ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 4) Ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. kodeks karny,
- 5) Ustawie z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 6) Ustawie z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw
- 7) Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r w sprawie procedury

„Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

Ponadto program realizuje zapisy następujących dokumentów programowych:

- 1) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 przyjętego Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021r.
- 2) Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie śląskim na lata 2014-2020 przyjętego uchwałą nr 1359/351/IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 lipca 2014r.
- 3) Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024 przyjętego uchwałą Nr 75/X/2019 Rady Powiatu Kłobuckiego z dnia 30 grudnia 2019 r.

### **3. Cel programu.**

Celem Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie jest określenie i przyjęcie zasad oraz sposobu organizowania oddziaływań korekcyjno edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, a także wzajemnej współpracy instytucji samorządowych i administracji państwowej, w tym zakresie w Powiecie Kłobuckim. Poprzez to sprawną realizacją tych działań, jako jednej z metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie, eliminowania patologicznych zachowań oraz zwiększania świadomości społecznej wobec tego zjawiska, tak żeby w konsekwencji poddawania osoby stosującej przemoc odpowiednim oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym, doprowadzić do redukcji jej nieprawidłowych zachowań, ukształtować postawę partnerstwa i szacunku wobec drugiego człowieka oraz odpowiedzialności za popełnione czyny.

Opracowanie i realizacja Programu jest założeniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2024 przyjętego Uchwałą nr 75/X/2019 Rady Powiatu Kłobuckiego z dnia 30 grudnia 2019 r. Program opracowany został z uwzględnieniem najnowszych założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Na Rok 2021 oraz zgodnie z zaleceniami wojewódzkimi w tym zakresie. Program spełnia rolę pomocniczą w szeregu oddziaływań na sprawców, a jego efektywność jest uzależniona od woli i motywacji uczestnika.

## **4. Partnerzy Programu.**

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, które realizuje zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Partnerami realizatora programu w szczególności w zakresie rekrutacji uczestników, zgłaszania potrzeb realizacji oddziaływań i monitoringu Programu będą instytucje stykające się z potencjalnym sprawcą przemocy, w tym :

1. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kłobuckiego
2. Zespoły Interdyscyplinarne
3. Sąd Rejonowy oraz zespoły kuratorskie
4. Organizacje pozarządowe
5. Współpraca w/w instytucji pozwoli na efektywną realizację Programu.

## **5. Adresaci Programu.**

Program ma bardzo szeroką grupę adresatów. Pośrednio odnosi się do osób doznających przemocy, instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, specjalistów w nich pracujących, jak również całej społeczności. Bezpośrednio jest kierowany do osób stosujących przemoc. Istotne znaczenie dla realizacji programu ma fakt, że sprawcy przemocy, tworzą niejednorodną pod wieloma względami grupę. W ramach grupy sprawców istnieje szereg podgrup posiadających swoją specyfikę, która powinna być uwzględniona w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Przewiduje się, że osoby stosujące przemoc mogą zostać objęte programem z różnych przyczyn oraz przyjmuje się, że program adresowany jest do pełnoletnich osób z terenu powiatu kłobuckiego, w tym:

- 1) skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 2) osób, które w wyniku różnych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie, dotyczy to w szczególności osób skierowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, głównie przez ośrodki pomocy społecznej i zespoły interdyscyplinarne.

Przy czym bezpośrednio do udziału w grupie korekcyjno – edukacyjnej nie powinny być zgłaszane osoby czynnie uzależnione od środków psychoaktywnych. Osoby takie powinny być w pierwszym rzędzie kierowane na terapię odwykową. W takim przypadku kierowanie do programu powinno się odbyć , dopiero co najmniej po rozpoczęciu lub przebytej terapii odwykowej przy zobowiązaniu się do zachowania abstynencji.

## 6. Nabór do programu.

Kwalifikacja do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych będzie spoczywała na Partnerach programu. Kryteria oceny w zakresie kierowania potencjalnego uczestnika do udziału w zajęciach powinny zawierać takie informacje jak:

- tendencje do używania środków psychoaktywnych w przeszłości i obecnie oraz przebyte terapie w tym zakresie
- dane na temat zaburzeń osobowości , choroby psychicznej
- historie stosowania agresywnych zachowań w relacji z rodziną i osobami obcymi
- informacje prawne obejmujące przeszłość i teraźniejszość (np. fakt skazania, pobyt w zakładzie karnym)
- aktualną sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i zawodową.
- motywację do zmiany.

Podstawowym narzędziem kwalifikacji i uczestnictwa w zajęciach będzie kontrakt socjalny. Kontrakt umożliwiający udział w zajęciach. Kontrakt będzie zbiorem reguł i ustaleń, których uczestnik bądź uczestniczka zajęć zgodzą się przestrzegać. Za uczestnika programu korekcyjno – edukacyjnego przyjmuje się osobę, która podpisze kontrakt i zaakceptuje reguły uczestnictwa, w tym warunki jakie należy spełnić, żeby program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu, ponadto zobowiąże się do niestosowania przemocy i poszanowania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w zajęciach. Treść kontraktu powinna uwzględniać:

1. Wymogi formalne dotyczące: obecności na zajęciach, czasu trwania zajęć, warunków uzyskania zaświadczenia o ukończeniu zajęć lub brania w nich udziału.
2. Zobowiązanie do powstrzymywania się od agresywnych zachowań w relacjach z rodziną i osobami obcymi.
3. Zobowiązanie do zachowania abstynencji dotyczącej używania środków psychoaktywnych
4. Przestrzegania pracy w grupie, zgodnie z normami współżycia społecznego i zasadami komunikacji interpersonalnych.
5. Informacje na temat poniesienia konsekwencji nieprzestrzegania kontraktu zarówno wiążących się z wykluczeniem z grupy jak i związanych z podejrzeniem popełnienia przestępstwa znęcania się nad rodziną, w tym zawiadomienia organu kierującego daną osobę o wykluczeniu z zajęć grupy, co może wiązać się z sankcjami prawnymi.
6. Informację o możliwości kontaktu podmiotu realizującego program z innymi instytucjami (np. realizującymi procedurę „Niebieskiej Karty”) zarówno w trakcie trwania zajęć jak i po w celu ewaluacji i monitoringu.



Uczestnik zobowiązuje się do systematycznego udziału w proponowanych zajęciach, weźmie udział w badaniach psychologicznych, które pozwolą zdiagnozować problem oraz zobowiąże się do zaprzestania stosowania przemocy. Powinien także wykazać się frekwencją i aktywnością w czasie zajęć prowadzonych w grupie. Poziom obecności na zajęciach grupowych i indywidualnych powinien wynosić co najmniej 70 %. Osoba dołączająca do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych prowadzonego w trybie ciągłym, niezależnie na jakim etapie realizacji programu do niego przystępuje, winna mieć możliwość zrealizowania wszystkich treści programowych .

Zasady uczestnictwa w programie powinny zostać przedstawione do akceptacji uczestnikowi. W przypadku osób, których uczestnictwo w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych wynika z decyzji sądu, reguły uczestnictwa powinny przewidywać sankcje za uchylenie się od udziału w zajęciach. Jeżeli osoba trafiła na zajęcia podejmując własną, samodzielną decyzję, fakt jej udziału nie będzie ujawniany nikomu, poza rodziną i podmiotem jaki skierował ją do programu.

## **7. Organizacja oddziaływań korekcyjno edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.**

Za organizację oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie odpowiedzialny będzie Realizator Programu czyli – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku. W ramach tego zapewniona zostanie miejsce do odbywania zajęć przez zgłoszoną grupę uczestników oraz kadra trenerów z wymaganymi kwalifikacjami. Zakłada się organizowanie i realizację programu korekcyjno–edukacyjnego stosownie do zgłaszanych potrzeb. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień . Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Merytorycznie działania przewidziane w ramach programu nakierowane będą na edukację, rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań i postaw osobistych, w tym w konsekwencji do:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc swojej odpowiedzialności ,
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwijania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy oraz samokontroli,

- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Praca ze sprawcą uwzględniać będzie edukację i korektę, tak żeby w efekcie spowodować refleksję związaną z agresywnym zachowaniem i zachęcić do zmiany. Oparta będzie na:

- Edukacji na temat mechanizmów i dynamiki przemocy, kulturalno – obyczajowych zjawisk wzmacniających przemoc oraz konfrontowaniu ze stereotypami promującymi przemoc,

- Promocji wartości wspierających godność człowieka, takich jak dobro rodziny, równość płci, partnerstwo rodzinne, prawa kobiet i dzieci, odpowiedzialność za dokonywane wybory i czyny,

- Uczeniu umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli,

- Stosowaniu procedur behawioralno – poznawczych ukierunkowanych na korygowanie postaw osób stosujących przemoc i na zmianę zachowań poprzez ćwiczenie konstruktywnych form myślenia i reagowania.

Zajęcia w ramach Programu będą miały przede wszystkim charakter grupowy, chociaż przewiduje się też zajęcia i spotkania indywidualne. Cykl zajęć będzie obejmował około 60 godzin z tym, że czas trwania cyklu zależny będzie od grupy sprawców. Metody pracy obejmować mogą mini wykłady, pracę warsztatową, dyskusję np. na zasadzie (burzy mózgów), projekcję filmów oraz komentarze i refleksje prowadzących. Zakłada się, że zastosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców pozwoli na redukcję agresji, wykształtuje umiejętność wzajemnej komunikacji, pozytywnych relacji, partnerstwa i szacunku. Zdiagnozuję przyczyny dopuszczania się przemocy i wypracuje wśród uczestników pewnego rodzaju umiejętność radzenia sobie z własną złością i agresją.

W celu realizacji oddziaływań korekcyjno edukacyjnych realizator Programu zatrudni na podstawie umowy cywilno prawnej osobę prowadzącą oddziaływania korekcyjno – edukacyjne ( w razie konieczności więcej niż jeden specjalista), albo opcjonalnie zleci realizację programu odpowiedniemu podmiotowi. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne może prowadzić osoba, która spełniać będzie łącznie następujące warunki:

1. Ukończyła studia wyższe na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji

2. Posiada zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

3. Ma udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przebieg i efekty prowadzonych zajęć będą dokumentowane. Dokumentacja zawierająca powinna przede wszystkim: kontrakt każdego uczestnika, protokół z każdego zajęcia z listą obecności, tematem zajęć, imieniem i nazwiskiem trenera oraz opisem spotkania.

## **8. Finansowanie.**

Działania przewidziane w programie jako zadania zlecone finansowane będą z budżetu państwa. W celu zwiększenia efektywności zakłada się możliwość rozszerzenia źródeł finansowania. Przy wydatkowaniu dotacji celowej na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego nadrzędną zasadą jest dokonywanie wydatków jedynie do wysokości określonej w kalkulacji nakładów na realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

## **9. Ewaluacja i monitoring programu.**

Monitorowane będą efekty programu na podstawie informacji o zachowaniu uczestników, którzy brali udział w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych. Wiadomości na ten temat będą zbierane na podstawie wywiadów przeprowadzonych w środowisku uczestników programu. Efekty programu będą badane po każdym kolejnym roku, kiedy organizowane były oddziaływania korekcyjno – edukacyjne.

Badania ewaluacyjne powinny obejmować w szczególności:

- uczestnictwo w programie (liczbę osób zgłoszonych, a liczbę osób, które zakończyły program – spełniając kryteria – przede wszystkim powstrzymanie się od przemocy.
- stopień zmiany zachowań i postaw uczestników zajęć poprzez badanie ankietowe na początku uczestnictwa w programie i po zaliczeniu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, gdzie uczestnicy udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące zmian i wpływu uczestnictwa w zajęciach na te zmiany.
- ocenę jakości zajęć poprzez ocenę korzyści z uczestnictwa, przydatności merytorycznej, sposobu prowadzenia zajęć itp.

Uczestnicy programu powinni być monitorowani pod względem zachowań związanych z przemocą zarówno w trakcie trwania programu jak i przez okres do 3 lat po jego ukończeniu.